

УДК 342.951

М. В. Лазаренко

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРИТЯГНЕННЯ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПОРУШНИКІВ ПРАВИЛ ДОРОЖНЬОГО РУХУ ЗА ДОПОМОГОЮ АВТОМАТИЗОВАНИХ ТЕХНІЧНИХ СИСТЕМ

Посилення інтенсивності руху на автошляхах з особливою гостротою ставить перед суспільством питання забезпечення його безпеки та забезпечення прав усіх учасників дорожнього руху. Це у свою чергу суттєво змінює умови дорожнього руху: збільшується щільність транспортних потоків, зростає інтенсивність і швидкість руху автомобілів, що в сукупності з іншими факторами часто призводить до дорожньо-транспортних пригод (далі – ДТП).

Щоденно на дорогах країни реєструється від 76 до 187 ДТП, у яких тілесні ушкодження отримують від 55 до 165 осіб. Жодний день не проходить без смерті на дорозі, на місцях ДТП гине від 6 до 28 осіб. Відповідно, загальна статистика є гнітючою, щорічно реєструється майже 200 тис. ДТП, кількість загиблих у яких становить близько 5 тис. осіб, а травмується понад 35 тис. осіб, завдаються значні матеріальні збитки фізичним та юридичним особам і державі в цілому [1].

На теоретичні й практичні аспекти адміністративної відповідальності звертали увагу вчені-адміністративісти В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, О.М. Бандурка, Ю.П. Битяк, В.В. Бевзенко, В.М. Гаращук, В.В. Галунько, П.В. Діхтієвський, Є.В. Додін, Р.А. Калюжний, С.В. Ківалов, Л.В. Ковалья, І.Б. Коліушко, В.К. Колпаков, А.Т. Комзюк, Т.О. Коломонець, С.Ф. Константинов, О.В. Кузьменко, В.І. Курило, Р.С. Мельник, В.І. Олефір, О.І. Остапенко, С.В. Петков, Ю.І. Римаренко, В.К. Шкарупа та інші.

Окремі аспекти, які так чи інакше стосуються адміністративної відповідальності порушників Правил дорожнього руху (далі – ПДР) за допомогою автоматизованих технічних систем, були предметом дослідження таких учених, як Г.К. Голубєва, Т.О. Гуржій, С.М. Гусаров, О.І. Дубенко, С.С. Засуцько, В.Ю. Кривенда, М.А. Микитюк, О.В. Олійник, А.М. Подоляка, В.Й. Развадовський, О.Ю. Салманова, О.В. Сердюченко, М.М. Стоцька, В.І. Фелик, В.М. Шудріков, Х.П. Ярмачі та інші. Однак вони розкрили лише окремі аспекти цієї проблематики.

Мета статті полягає в тому, щоб на основі теорії адміністративного права та іноземного законодавства розкрити особливості притягнення до адміністративної відповідальності осіб, які порушили ПДР, що були зафіксовані за допомогою автоматизованих технічних систем.

Технічні засоби автоматичної фіксації й обробки порушень правил дорожнього руху знайшли широке застосування на всіх континентах світу. Так, у Великобританії встановлено понад 6 тис. камер фіксації порушень, у Німеччині – 5 тис., у Франції – 3 тис., а в США – 4 тис. камер.

Упровадження технічних засобів фото- й відеофіксації порушень дозволяє в місцях встановлення обладнання знизити кількість дорожньо-транспортних пригод до 30%, а також за рахунок виключення контактів поліцейських із правопорушниками максимально виключити «людський» фактор у роботі поліції.

Для забезпечення зазначеного використовуються різні системи, наприклад RedSpeed. Її використовують органи правопорядку, державні й муніципальні структури, а також організації, що займаються експлуатацією доріг та автомагістралей більш ніж у 12 країнах на п'яти континентах: США, Великобританія, Індія, Словенія, Греція, ПАР, Азербайджан, Андорра, Іспанія, Мексика та інші.

Система автоматичної фіксації й обробки порушень ПДР включає в себе обладнання автоматичної фіксації порушень ПДР та центри прийому й обробки інформації про адміністративні проступки.

Стационарні прилади вимірювання швидкості встановлюються на аварійно-небезпечних ділянках із високим рівнем концентрації ДТП: прямих швидкісних відрізках доріг, штучних спорудах з обмеженою видимістю, перехрестях на основних вулицях великих міст.

Центри обробки інформації приймають інформацію про порушення ПДР, документують адміністративні проступки, повідомляють про це правопорушників і здійснюють контроль своєчасності оплати штрафів.

Система автоматичної фіксації порушень ПДР дозволяє фіксувати порушення швидкісного режиму та проїзд на заборонний сигнал світлофора.

Для контролю проїзду на червоне світло пристрій підключається безпосередньо до транспортного контролера перехрестя. Швидкість транспортних засобів, які проходять через контрольовану смугу проїжджожої частини, вимірюється за допомогою датчиків, вбудованих у дорожню поверхню.

За встановлення факту порушення – перетину транспортним засобом стоп-лінії перехрестя, коли горять червоні сигнали світлофорів, або перевищення допустимої швидкості під час горіння зеленого сигналу – воно фіксується як мінімум трьома фотозображеннями порушників.

Два знімки використовуються як вичерпні докази того, що транспортний засіб рухався з перевищенням встановленої швидкості або перетнув перехрестя на червоний сигнал світлофора; надалі під час розгляду справи в суді за серією фотографій проводиться вторинна перевірка за допомогою нанесених міток і часу на кожній із фотографій.

Вбудований модуль підсвічування не створює перешкод учасникам дорожнього руху, дозволяє обладнанню функціонувати в цілодобовому режимі за будь-яких погодних умов.

Усі отримані зображення й дані кодуються та записуються на спеціалізований носій, що виключає можливість перезапису. Дані захищені від стороннього впливу шляхом використання промислової системи шифрування.

В автоматичному режимі в базі даних система документує час і місце порушення, швидкість транспортного засобу, смугу його руху, тип порушення, його порядковий номер, номер тому, номер блоку камер, час після включення червоного світла.

Усі отримані дані з вимірювача швидкості та зображення передаються для подальшої обробки в поліцейські центри обробки інформації. За допомогою програмного забезпечення поліцейського центру обробки інформації відбувається порівняння кількості зареєстрованих порушень із кількістю виписаних повідомлень

про порушення правил дорожнього руху. Таким чином, повністю виключається людський фактор у роботі підрозділів поліції [2].

Усе це в комплексі забезпечує невідворотність покарання за вчинене правопорушення, підвищує рівень дисципліни в середовищі водіїв транспортних засобів, виключає негативний вплив «людського фактора» в роботі системи, сприяє невідворотності покарання винних і виключає можливість корупційних діянь дорожньої поліції.

Наприклад, у ФРН відповідно до закону «Про дорожній рух» порушення обмеження швидкості карається позбавленням волі до одного року або штрафом, при цьому зазначене правопорушення фіксується, «комп'ютерною програмою» складається адміністративний акт [3]. При цьому допустима швидкість у населених пунктах становить 50 км/год, за містом на дорозі дозволено рух зі швидкістю до 100 км/год, а допуск «некараності» не перевищує 3 км/год. Порушення зазначеного швидкісного режиму в населеному пункті карається штрафом у 280 євро й позбавленням прав на 2 місяці, в інших місцях таке порушення обійдеться порушникові в 240 євро та 1 місяць позбавлення прав. В обох випадках нараховується по 4 штрафні бали [4].

Більше того, молоді індійські вчені розробили комплексну систему автоматичного притягнення водіїв до адміністративної відповідальності за різні, більш широкі проступки: порушення правил проїзду перехресть, перевищення швидкості, паркування в заборонених місцях, управління автомобілем у стані сп'яніння [5].

На жаль, Україна залишається єдиною країною в Європі, яка не використовує технологію автоматичного фіксування порушень ПДР. Вітчизняні можновладці не хочуть бути рівними перед законом за порушення ПДР і будь-якими способами перешкоджають прийняттю потрібного закону.

Отже, у більшості зарубіжних країн автоматизовані технічні системи фіксації порушень ПДР та притягнення до адміністративної відповідальності працюють ефективно, що приводить до реального зниження рівня правопорушень, зменшення кількості ДТП, а в результаті – до зменшення кількості загиблих, поранених і нанесення матеріальної шкоди фізичним та юридичним особам.

Література

1. Граділь А.О. Адміністративно-правові засади оформлення дорожньо-транспортних пригод : автореф. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / А.О. Граділь ; Запорізький нац. ун-т. – Запоріжжя, 2012. – 18 с.
2. Система автоматической фиксации и обработки нарушений дорожного движения // Новые проекты. – 2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ntc-np.kz/index.php>.
3. Straßenverkehrsgesetz : 03.05.1909 : in der Fassung vom 5. März 2003 // BGBl. – I S. 310, 919.
4. Система автоматической фиксации и обработки нарушений дорожного движения // Новые проекты. – 2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ntc-np.kz/index.php>.
5. Dambe A. Automatic penalty charging for violation of traffic rules / A. Dambe, U. Gandhe, V. Bendre // International Journal of Advanced Research in Electrical, Electronics and Instrumentation Engineering. – 2013. – February. – Vol. 2. – Issue 2. – P. 4–7.
6. Штрафы за нарушения правил дорожного движения в Европе и в Азии // POSOVESTI. – 2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://posovesti.com.ua/News.aspx?newsID=1681>.

Анотація

Лазаренко М. В. Зарубіжний досвід притягнення до адміністративної відповідальності порушників Правил дорожнього руху за допомогою автоматизованих технічних систем. – Стаття.

У статті виявлено, що в більшості зарубіжних країн автоматизовані технічні системи фіксації порушень правил дорожнього руху та притягнення до адміністративної відповідальності працюють ефективно, що приводить до реального зниження рівня правопорушень, зменшення кількості дорожньо-транспортних пригод, а в результаті – до зменшення кількості загиблих, поранених і нанесення матеріальної шкоди фізичним та юридичним особам.

Ключові слова: автоматизовані технічні системи, Правила дорожнього руху, адміністративна відповідальність, притягнення, фіксація правопорушень.

Аннотация

Лазаренко М. В. Зарубежный опыт привлечения к административной ответственности нарушителей Правил дорожного движения с помощью автоматизированных технических систем. – Статья.

В статье выявлено, что в большинстве зарубежных стран автоматизированные технические системы фиксации нарушений правил дорожного движения и привлечения к административной ответственности работают эффективно, что приводит к реальному снижению уровня правонарушений, уменьшению количества дорожно-транспортных происшествий, а в результате – к уменьшению количества погибших, раненых и нанесения материального ущерба физическим и юридическим лицам.

Ключевые слова: автоматизированные технические системы, административная ответственность, Правила дорожного движения, привлечение, фиксация правонарушений.

Summary

Lazarenko M. V. Foreign experience of bringing to administrative responsibility violators of Rules of traffic by using automated technical systems. – Article.

The article revealed that in most foreign countries automated technical systems commit traffic violations and imposition of administrative sanctions work effectively, leading to a real reduction in the level of crime, reduce the number of accidents as a result – to reduce the number of dead, injured and causing material damage to individuals and legal entities.

Key words: automated technical systems, administrative responsibility, Rules of traffic, attraction, commit offenses.